

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania D. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
o zasiłek chorobowy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 listopada 2023 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 19 sierpnia 2022 r., sygn. akt XXI Ua 18/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[mc]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 19 sierpnia 2022 r., XXI Ua 18/22, oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Żoliborza w Warszawie z 27 sierpnia 2021 r., VII U 496/20, zmieniającego decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie z 20 sierpnia 2020 r. oraz z 10 września 2020 r. w ten sposób, że przyznał odwołującemu się D. F. prawo do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu zatrudnienia od 13 maja do 19 lipca 2020 r.

Wyrok ten zaskarżył w całości skargą kasacyjną organ rentowy. Wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o „art. 398⁴ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.” podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne polegające na potrzebie wykładni przepisów art.13 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 25

czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa związku z art. 12 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin. W ocenie skarżącego nabycie prawa do policyjnej emerytury z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych oznacza brak możliwości ubiegania się o świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych. Dodatkowo wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż wykładnia przepisów dokonana przez Sąd Okręgowy narusza rażąco przepisy prawa materialnego (art.13 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy zasiłkowej oraz art. 4 pkt 1 ustawy emerytalnej) poprzez umożliwienie wypłaty świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji, gdy ubezpieczony pobiera w tym okresie świadczenia z zaopatrzenia służb mundurowych. W systemie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada wypłaty jednego świadczenia. Zdaniem skarżącego błędne jest stanowisko Sądów obu instancji, że odwołujący jest uprawniony do wypłaty zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia z ubezpieczenia społecznego posiadając jednocześnie inne źródło utrzymania (emerytura i renta policyjna).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o art. art. 398⁴ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. z uwagi na fakt, iż w sprawie występuje „istotne zagadnienie prawne polegające na potrzebie wykładni przepisów” oraz, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Wskazany przepis po pierwsze nie istnieje, a gdyby nawet przyjąć, że autor miał na myśli art. 398⁹, to w części odnosi się on jednak do innej podstawy przedsądu, mianowicie nieważności postępowania. Z treści

uzasadnienia wniosku nie wynika jednak, że skarżący w nieważności postępowania upatrywał przesłankę przedsądu. Natomiast występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i potrzeba wykładni przepisów to dwie oddzielne przesłanki.

Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z powołaniem się na potrzebę wykładni przepisów prawnych jest wykazanie przez autora skargi, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty autora skargi skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5). Natomiast w przypadku powoływanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego niezbędnym jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

Co do przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia żadnej z powołanych przez siebie przesłanek przedsądu. Istotnym jest tutaj sporny okres, za który odwołujący dochodził świadczenia, tj. 13 maja – 14 czerwca 2020 r. oraz 15 czerwca – 19 lipca 2020 r. ponieważ dopiero od 1 stycznia 2022 r. weszła w życie nowelizacja ustawy

zasiłkowej, w której m.in. do art. 13 dodano ust. 1a, w myśl którego przepis z ust. 1 pkt 1 stosuje się odpowiednio do osoby niezdolnej do pracy, która ma ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020 r., poz. 586 i 2320) lub ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2020 r., poz. 723 i 2320). Zatem zasiłki oraz świadczenie rehabilitacyjne, do których prawo powstało przed dniem 1 stycznia 2022 r., wypłaca się w wysokości, na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2022 r., za cały okres nieprzerwanej niezdolności do pracy. Powoływanie się zatem przez organ rentowy tym zakresie na art. 13 ust. 1a ustawy zasiłkowej nie mogło stanowić skutecznego zarzutu przesądzającego o odmowie przyznania odwołującemu prawa do świadczenia, gdyż jego prawo w tym zakresie powstało już w 2020 r. Również ZUS obie decyzje odmawiające zasiłku wydał jeszcze w 2020 r., a więc przed zmianą obowiązujących w tym zakresie zmian.

W ówczesnym stanie prawnym problematyka zbiegu prawa do zasiłku chorobowego w przypadku ubezpieczonego była przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 r., II UK 168/11 (LEX nr 1133923). Zgodnie z przywołanym judykatem pobieranie policyjnej renty inwalidzkiej III grupy na podstawie art. 19 w związku z art. 20 ust. 1 pkt 3 z.e.p. nie wyłącza prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego oraz prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 22 ustawy zasiłkowej). Analogicznie, na gruncie rozpoznawanej sprawy należało przyjąć, że pobieranie emerytury policyjnej nie wyłączało wówczas prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego oraz prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 22 ustawy zasiłkowej).

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

[mc]

[ms]